



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Instructio practica ...**

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum  
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item  
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et  
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo  
deliberantibus accomodata, Una cum ...

**Lohner, Tobias**

**Dilingæ, 1680**

Fructus X. Dispositio optima ad mortem piè & feliciter obeundam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

ejecitbas enim eas à me veratu, & summa suavitas; ejecitbas eas, & intrabas pro eis omni voluptate dulcior. Certè unquam alibi, in his Exercitijs verificatur illud commen adagium: *Gustato Spiritu desipit omnis caro.* Unde ante his deliciis inescata exclamat cum Apostolis: *Bonum est mihi hic esse.* Matt. 17. aut cum Sponfa; *Sub arbore illius, quem desideraveram, Sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo.* Cant. 2. Item cum S. Bernardo in Jubilo: *Nec lingua potest dicere, nec litera exprimere, expertus potest credere, qui sit DEVM diligere.*

## Decimus Fructus.

## Dispositio optima ad mortem piè &amp; feliciter obeundam.

I. Fructus hic tantò ampliùs jure merito aestimandus magisque optandus est, quantò certius constar, totam hominis felicitatem vel miseriam æternam ab ultimo hoc articulo pendere: nam, ut sapienter S. Augustinus ad Diosc. scripsit, *in quo quemq; invenerit suus novissimus dies, in hoc eum comprehendet mundi novissimus dies; quoniam qui in isto die moritur, talis in die illo judicabitur.*

II. Quantopere verò conducant Exercitia Spiritualia ad hunc fructum obtinendum, ex tribus præcipuè indicia colligitur. 1. Ex ipsa Meditatione, quæ in prima hebdomada de Morte, ejusque circumstantiis proponitur: quæ quidem quàm efficax sit ad dignam pro morte præparationem suscipiendam, testatus est in primis S. Gregorius I. 12. moralium dicens: *Qui considerat, qualis erit in morte, semper paratus erit in operatione, atque inde in oculis sui Conditorum vivit. Nil, quod transeat, appetit: cunctis vita presentis desiderijs contradicit, & pene se mortuum considerat, qui moriturum se minimè ignorat. Perfecta enim vita est mortis meditatio, quam, dum justis sollicitè peragunt, culpam laqueos evadunt.* Testatus est etiam Juvenis ille sceleratus, de quo Spec. Exempl. meminit, qui pro pœnitentia post confessionem peractam jussus in lecto se componere, & constituta ad pedem lectuli effigie Crucifixi cum duobus cereis imaginari, se jam morti vicinum esse, per brevem hanc confidit

considerationem adeo commotus est, ut mox à lecto surrexerit, & Religiosam vitam sanctissimè sit professus.

III. Secundò hoc ipsum colligitur ex vitæ rationibus, quæ hoc Exercitiorum tempore plerumque per generalem Confessionem, aliâque media componuntur; quemadmodum enim Homines prudentes, quibus momenti alicujus lis est, operam dant, ut aliquot dies ab Hominum consortio secum assumant Advocatos, quibus causam explicent suam, quòsque omni strepitu, arbitrîsque remotis consulant super litis quæstione; ita viri sapientes ad litem summi momenti, quam communis Inimicus ad mortis clepsydram intendet, per secessum in hanc solitudinem se ad eandem præparant. Quem in finem memorabile Exemplum in sæpe cit. libello Sacr. Tempe c. 2. ex. 3. refertur in hæc verba: Sacerdos generali Confessione locum ac tempus quærens, profanis semper negotijs interturbatus, de die in diem differendo cunctabatur, donec unum destinavit nulla occupatione procrastinandum. Commodum advenit dies, cum ei literæ Amicorum Sevilîæ redduntur, inde proficisci jubentes, itaque Confessario valedicit suo, causatus impedimentum, post reditum isthæc obiturus; an ignoras, Domine, subijcit Confessarius, te esse mortalem, atque inter viam mori posse? Motus hisce Sacerdos, ac tempore prolixius exercitium negante in hunc secessum se contulit, indeque magno cum fructu prodiens in viam se dedit, cum ecce in medio itinere correptus morbo, morisque se sentiens, felix, inquit, hora, quâ secessu ad invidas vitæ meæ rationes, ad mortem obeundam, ad Testamentum ritu Christiano condendum; alioqui acerbum futurum erat in pago procul à Patria mori. Itaque quia in illo secessu me præparavi, animo morior æquissimo, ubicunque fuerit visum DEO, vel in medij vastitate campi. Sicque Sacramentis ad iter æternitatis instructus piè vitam terminavit.

IV. Tertio denique id ipsum colligitur ex ipsa vitæ reformatione, quæ, ut alibi ostensum est, præcipuus est horum Exercitiorum Scopus, atque adeo hoc ipso etiam optima ad mortem dispositio, cum, teste S. Augustino de doctr. Christ. non possit malè mori, qui bene vixit; &, ut l. 1. de civit. ait, *mala mors putanda non sit, quam bona vita præcessit; neque enim*

enim

*enim facit malam mortem, nisi quod sequitur ipsam mortem.*

Undecimus Fructus,  
Ecclesiæ, & Familiarum Religiosarum incrementum.

I. Hic fructus quoque quàm proprius effectus sit Spiritualium Exercitiorum, ex eo facile colligitur, quòd tam Ecclesiæ, quàm Familiarum Religiosarum incrementum in præcipuè consistat, ut & viros nanciscantur legitime à DEO vocatos (hoc ipso enim DEVS, qui eos tam misericorditer elegit, etiam virtute ex alto instruet, & sicut velle concessit etiam perficere dabit) & ijdem vero Apostolico aut Religioso Spiritu imbuantur, & in eodem constanter conserventur & perficiantur; ad hunc autem finem obtinendum mentis Exercitia Spiritualia aptissimum Instrumentum censeantur, nam imprimis Vocationem & Electionem Statûs quod attinet, quis melior modus, aut praxis eandem indagandi præscribi aut adhiberi potest, quàm is ipse, quem S. Ignatius his Exercitijs præscripsit; per hunc certè plerique ex primis decem Societatis nostræ Patribus ad Religionem attracti, tantos postea fructus in longum ævum duraturos fecerunt.

II. Nec minùs autem juvant etiam ad conceptum semel Vocationis exequenda fervorem conservandum & augendum; id quod experientia quotidiana confirmat, præquam habetur, non modò Societatem, sed alios etiam, sive Ecclesiasticos, sive Religiosos Prælatos, quando Subditorum suorum fervorem per occupationes externas imminutum aut omnino deperditum reparare, & resuscitare volunt, horum potissimum Exercitiorum auxilio id efficere conari; utpote quibus singularem efficaciam ad animos charitate DEI & Proximi inflammandos inesse, ipsimet etiam propria plerumque experientiâ cognoverunt; nimirum sicut aqua in lechete inclusa, si igni admoveatur, operculoque claudatur, vehementius exæstuat; ita fervor animo conceptus, licet modicus sit, si cum igne divino jungatur (id est, eximio DEI in nos, aliòsque charitas & beneficentia consideretur) & operculum apponatur (id est, extrinseca objecta animum distrahentia, & ad se sapientia removeantur) in immensum perficitur.